

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Διεθνείς εξελίξεις στη λογιστική δημοσίων οικονομικών

Μεταρρυθμίσεις στη λογιστική

Τα τελευταία χρόνια, αρκετές χώρες, προβαίνουν σε σημαντικές μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες εκσυγχρονισμού των συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης (λογιστικής και προϋπολογισμού). Αποβλέπουν κυρίως, στην ενδυνάμωση της διαφάνειας των δημοσίων οικονομικών και στην ενίσχυση του ελέγχου της σχέσης κόστους - απόδοσης κάθε δραστηριότητας. Στο επίκεντρο των μεταρρυθμίσεων αυτών βρίσκεται η μετάβαση από την παραδοσιακή λογιστική ταμειακής βάσης, στην ακριβέστερη και αποτελεσματικότερη λογιστική δεδουλευμένης βάσης.

Βασικό χαρακτηριστικό της λογιστικής δεδουλευμένης βάσης είναι ότι εξασφαλίζει την πλήρη καταγραφή των συναλλαγών κατά τη στιγμή της πραγματοποίησής τους, ανεξάρτητα του χρόνου υλοποίησης των συναφών ταμειακών ροών. Αντίθετα, στη λογιστική ταμειακής βάσης οι συναλλαγές αποτυπώνονται λογιστικά μόνον όταν πληρώνονται ή λαμβάνονται μετρητά. Στο πλαίσιο της λογιστικής ταμειακής βάσης δεν γίνεται για παράδειγμα διάκριση μεταξύ της αγοράς ενός στοιχείου παγίου ενεργητικού (μακροπρόθεσμη επένδυση) και της πληρωμής μιας δαπάνης, καθώς και οι δύο ενέργειες αποτυπώνονται ως ταμειακές εκροές (δαπάνες). Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα στρέβλωσης που προκαλεί η λογιστική ταμειακής βάσης, είναι ότι η εκταμίευση δανείου αποτυπώνεται ως έσοδο (πιστωτικό), δεδομένου ότι εισρέουν μετρητά στο ταμείο, και όχι ως υποχρέωση. Οι υποχρεώσεις, όπως άλλωστε και οι απαιτήσεις, στο πλαίσιο της λογιστικής ταμειακής βάσης, δεν αποτυπώνονται λογιστικά.

Αν και οι περισσότεροι διεθνείς οργανισμοί ενθαρρύνουν τη χρήση της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση από κυβερνήσεις και δημόσιους φορείς, το εύρος εφαρμογής αυτής ποικίλει από χώρα σε χώρα. Αρκετές χώρες (κυρίως οι Αγγλοσαξονικές) έχουν εισάγει, εδώ και αρκετά χρόνια, στο δημόσιο τομέα τη δεδουλευμένη βάση στην πλήρη της μορφή, τόσο για τη λογιστική, όσο και για τον προϋπολογισμό τους. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η λογιστική δεδουλευμένης βάσης εφαρμόζεται από το 2001, ενώ από τις αρχές του 2007 η εφαρμογή αυτής έχει επεκταθεί σε όλους τους κρατικούς λογαριασμούς. Στη Γαλλία το νέο σύστημα λογιστικής δεδουλευμένης βάσης έχει τεθεί σε πλήρη εφαρμογή από τις αρχές του 2006.

Κάποιες άλλες χώρες και φορείς εφαρμόζουν τις αρχές της δεδουλευμένης λογιστικής σε ορισμένες μόνο συναλλαγές, (κυρίως στην αναγνώριση εσόδων - εξόδων, απαιτήσεων - υποχρεώσεων) με απώτερο στόχο, την επέκταση της εφαρμογής της σε όλο το φάσμα της δημοσιονομικής διαχείρισης. Ωστόσο ο προϋπολογισμός τους εξακολουθεί να συντάσσεται και να εκτελείται σε ταμειακή βάση. Αν και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει σε εφαρμογή τη λογιστική δεδουλευμένης βάσης από τις αρχές του 2005, για τον προσδιορισμό του ετήσιου οικονομικού της αποτελέσματος, ο ετήσιος προϋπολογισμός της καταρτίζεται σε ταμειακή βάση απεικονίζοντας λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες του.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε αρκετές χώρες η λογιστική μεταρρύθμιση αποτέλεσε βασικό εργαλείο μιας ευρύτερης δομικής αλλαγής όσον αφορά στον τρόπο διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των δημοσίων οικονομικών, αλλά και στον τρόπο διοίκησης των φορέων. Η αλλαγή αυτή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση της λογοδοσίας, στην μεγιστοποίηση του παραγόμενου αποτελέσματος, αλλά και στον αποτελεσματικότερο έλεγχο των φορέων. Συμ-

μετοχή στην εξέλιξη αυτή είχε και η μεταβίβαση της ευθύνης του τρόπου διάθεσης των δημοσίων δαπανών στους επιμέρους φορείς του δημοσίου. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε φορέας έχει την ευελιξία να διαχειριστεί κατά το βέλτιστο τρόπο τους πόρους που του διατίθενται, προκειμένου να εκπληρωθούν οι στόχοι του. Επιπρόσθετα, κάθε φορέας καθίσταται υπεύθυνος για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών του καταστάσεων ακολουθώντας κάθε φορά τα ισχύοντα χρηματοοικονομικά πρότυπα. Η ποιότητα και η αξιοπιστία των παρεχόμενων οικονομικών πληροφοριών, αλλά και των εφαρμοζόμενων λογιστικών διαδικασιών εν γένει, διασφαλίζονται σε πρώτο επίπεδο και από τη λειτουργία αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου σε κάθε δημόσιο φορέα.

Ανάγκη για μεταρρύθμιση στη λογιστική

Ορισμένοι από τους παράγοντες που οδήγησαν πολλές χώρες στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης, αναφέρονται περιληπτικά παρακάτω και σχετίζονται με:

- Βελτίωση της διαφάνειας στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών και ενίσχυση του βαθμού λογοδοσίας των φορέων.
- Πληρέστερη πληροφόρηση όσον αφορά στα πάγια (περιουσιακά) στοιχεία (ενσώματες και ασώματες ακινητοποιήσεις, συμμετοχές) και τις απαιτήσεις/υποχρεώσεις του κράτους, ώστε να είναι δυνατή η λήψη ορθότερων αποφάσεων προγραμματισμού και διοίκησης, για τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.
- Μετάβαση από ένα σύστημα που καταγράφει εισροές – εκροές σε ένα νέο, το οποίο δίνει βαρύτητα στην επίτευξη «αποτελέσματος».
- Αποτύπωση στις οικονομικές καταστάσεις των αποτελεσμάτων από τη δραστηριότητα του κράτους.
- Διευκόλυνση της διοίκησης μέσω των αποτελεσμάτων (management by results), αφού πέραν της καλύτερης αποτύπωσης της περιουσιακής διάρθρωσης του κράτους, δίνεται η δυνατότητα προσδιορισμού του συνολικού κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή ακολουθούμενων δραστηριοτήτων - πολιτικών και η συσχέτισή τους με τα οφέλη που απορρέουν για το κοινωνικό σύνολο. Η μέτρηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων ενός φορέα αποτελεί τη βάση της διοίκησης μέσω αποτελεσμάτων.

Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι η μεταρρυθμιστική διαδικασία στην οποία έχουν προχωρήσει αρκετές χώρες και φορείς δεν αποτελεί απλώς αλλαγή τεχνικής, αλλά βαθιά τομή στη διαχειριστική αντίληψη. Μια τομή ζωτικής σημασίας για την:

- Εξασφάλιση αποτελεσματικότερου ελέγχου δαπανών.
- Ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων λαθών.
- Βελτίωση της καθημερινής διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών.

Εκσυγχρονισμός λογιστικής στην Ελλάδα

Υφιστάμενη δομή

Βασικές αρχές που διέπουν το λογιστικό του Δημοσίου και τη διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού στην Ελλάδα, εμπεριέχονται στις διατάξεις του ν. 2362/95 (Α' 247). Αρμόδιος για τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου, είναι ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών έχει την ευθύνη της κατάρτισης και εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά και της σύνταξης του ισολογισμού και του απολογισμού.

Όσον αφορά στη λογιστική παρακολούθηση, σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης (υπουργεία, περιφέρειες), το πρότυπο της λογιστικής που ακολουθείται μέχρι σήμερα, είναι αυτό της ταμειακής βάσης. Το σύστημα διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών χαρακτηρίζεται ως συγκεντρωτικό, αφού τόσο οι δοσοληψίες των επιμέρους φορέων, όσο και η κατάρτιση του ισολογισμού και του απολογισμού, διενεργούνται αποκλειστικά από υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ΔΟΥ, κ.λπ.).

Με τον προϋπολογισμό προσδιορίζονται, σε ετήσια βάση, το ύψος των προβλεπόμενων δημοσίων εσόδων και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους, ενώ τα αποτελέσματα της εκτέλεσής του αποτυπώνονται στον απολογισμό. Με τον ισολογισμό παρουσιάζονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών ταμειακής διαχείρισης του Δημοσίου, το συνολικό ύψος του δημοσίου χρέους κατά την τελευταία ημέρα κάθε ημερολογιακού έτους, καθώς και το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που χορηγήθηκαν από διάφορα πιστωτικά ιδρύματα, σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου. Τα εν λόγω δάνεια και οι συναφείς εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου αποτυπώνονται σε λογαριασμούς τάξεως.

Για την εμφάνιση της οικονομικής κατάστασης του κράτους, της κίνησης εσόδων και δαπανών, χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί του Δημοσίου. Διακρίνονται σε αυτούς που παρακολουθούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού, και σε αυτούς που εμφανίζουν την εκτός προϋπολογισμού ταμειακή διαχείριση. Η κατηγοριοποίησή τους και σε λογαριασμούς ενεργητικού - παθητικού - καθαρής περιουσίας, καθώς και λογαριασμούς τάξεως, αν και υφίσταται, δε συνάδει με την αυστηρά λογιστική διάσταση των εννοιών αυτών.

Ως βασικό πλεονέκτημα των οικονομικών καταστάσεων όπως καταρτίζονται σήμερα, στο πρότυπο της ταμειακής βάσης, μπορεί να θεωρηθεί η αξιοπιστία των παρεχόμενων στοιχείων, καθώς πρόκειται για εισπράξεις και πληρωμές που είναι μετρήσιμες και αδιαμφισβήτητες ενέργειες. Επίσης, το σύστημα των λογαριασμών του δημοσίου κατά την περίοδο που αναπτύχθηκε και όπως δομήθηκε υπηρετούσε, επαρκώς, τις τότε ανάγκες της δημοσιονομικής διαχείρισης του κράτους. Ωστόσο, οι εξελίξεις και οι ανάγκες που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια στα θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης, οδήγησαν στο να καταστούν οι ακολουθούμενες διαδικασίες ανεπαρκείς για την ικανοποίηση των σύγχρονων απαιτήσεων.

Συνοψίζοντας, οι βασικές αδυναμίες που εντοπίζονται στην υφιστάμενη δομή είναι:

- Ο ισολογισμός όπως συντάσσεται σήμερα, πέραν του ότι δεν απεικονίζει την περιουσιακή διάρθρωση και τις υποχρεώσεις του κράτους, δεν τηρεί τη βασική λογιστική αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων.

- Η έλλειψη ποιοτικής πληροφόρησης, καθώς ένα μεγάλο εύρος λογιστικών δεδομένων δεν αποτυπώνονται σε στοιχεία του ενεργητικού ή παθητικού, αλλά κατατάσσονται υποχρεωτικά ως ταμειακές εισροές ή εκροές.
- Η παρεχόμενη πληροφόρηση από τον ισολογισμό και τον απολογισμό δεν γίνεται κατανοητή από το ευρύ κοινό.
- Η καταγραφή του συνόλου των συναλλαγών σε ταμειακή βάση δεν επιτρέπει τον επαρκή προσδιορισμό του πραγματικού κόστους των κρατικών δραστηριοτήτων.

Η κατανόηση των αδυναμιών που παρουσιάζει το υφιστάμενο σύστημα και η πρόοδος που συντελείται διεθνώς, σε θέματα λογιστικών διαδικασιών και διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, ενισχύουν την ανάγκη μετάβασης σε ένα εκσυγχρονισμένο σύστημα λογιστικής που θα καλύπτει τη δημοσιονομική διαχείριση.

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι αρκετοί φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα εφαρμόζουν εδώ και αρκετά χρόνια το πρότυπο της διπλογραφικής λογιστικής. Στο πλαίσιο αυτό, νομικά πρόσωπα και οργανισμοί που απαρτίζουν τη γενική κυβέρνηση, όπως οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού και φορείς κοινωνικής ασφάλισης, έχουν εκσυγχρονίσει τα λογιστικά τους συστήματα με την εισαγωγή κλαδικών λογιστικών σχεδίων (π.δ. 80/97 και π.δ. 315/99).

Μετάβαση στη λογιστική τροποποιημένης ταμειακής βάσης

Πρώτο βήμα για τον εκσυγχρονισμό των λογιστικών διαδικασιών στα δημόσια οικονομικά της χώρας μας, αποτελεί η **βελτίωση της υφιστάμενης λογιστικής σε ταμειακή βάση**. Οι τελευταίες εκθέσεις των διεθνών οργανισμών (ΟΟΣΑ και ΔΝΤ) για τη μεταρρύθμιση της δημοσιονομικής διαχείρισης της χώρας μας περιλαμβάνουν και συστάσεις για τον εκσυγχρονισμό της λογιστικής. Θεωρούν σημαντικό να δοθεί έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας, στη σαφήνεια και στη διαφάνεια των λογαριασμών σε ταμειακή βάση. Σύμφωνα με τις ίδιες συστάσεις, η μετάβαση σε πλήρως δεδουλευμένη βάση δεν θα πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα.

Στο ισχύον σύστημα διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, βελτίωση μπορεί καταρχήν να επιτευχθεί, με τον εκσυγχρονισμό του συστήματος λογαριασμών του δημοσίου, προκειμένου να μπορεί να εξυπηρετήσει μια καθολική και συστηματική οργάνωση και αποτύπωση των διαδικασιών. Αυτό προϋποθέτει την **εισαγωγή σύγχρονου λογιστικού σχεδίου στο δημόσιο, νέες αρχές λογιστικής και τέλος, παρεμβάσεις και προσαρμογές στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο**.

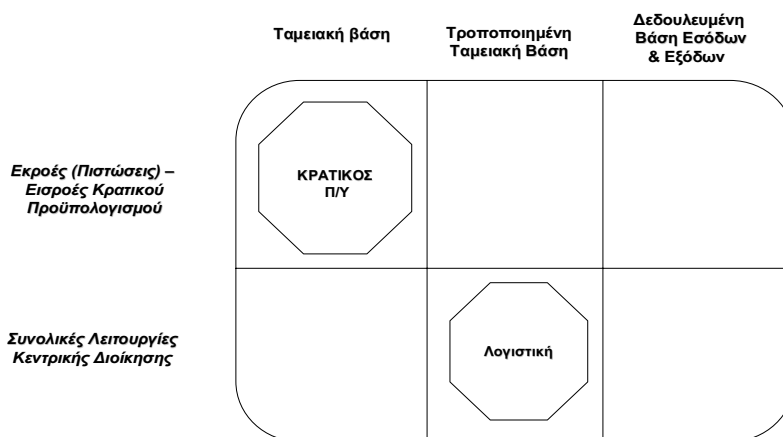
Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω συστάσεις, θεωρείται ουσιαστικό, να εισαχθούν κανόνες στο υφιστάμενο λογιστικό του δημοσίου, βάσει των οποίων να γίνεται διάκριση και να προσδιορίζεται σαφώς η έννοια του εσόδου και της είσπραξης του, του εξόδου και της πληρωμής του, της απαίτησης και της υποχρέωσης, και τέλος, εφόσον είναι εφικτό, της εμφάνισης στοιχείων κεφαλαιουχικού εξοπλισμού και συμμετοχών του δημοσίου. Τα στοιχεία αυτά προσδίδουν, στο πρότυπο της λογιστικής του δημοσίου, χαρακτηριστικά λογιστικής τροποποιημένης ταμειακής βάσης.

Ως βασικά χαρακτηριστικά της λογιστικής τροποποιημένης ταμειακής βάσης σε σχέση με όσα ισχύουν στην υφιστάμενη δομή αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Αναγνωρίζεται ως έσοδο ό,τι βεβαιώνεται και όχι ό,τι εισπράττεται (η είσπραξη αφορά την ταμειακή εκτέλεση του προϋπολογισμού).
- Αναγνωρίζεται ως έξοδο ό,τι θεωρείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο και όχι ό,τι πληρώνεται (η πληρωμή σχετίζεται με την ταμειακή εκτέλεση του προϋπολογισμού).
- Οι δαπάνες για αγορές αναλωσίμων υλικών θα λογίζονται στο σύνολο τους ως έξοδο χρήσεως.
- Πληρωμές που διενεργούνται με χρηματικά εντάλματα προπληρωμής, αναγνωρίζονται ως προκαταβολές (απαίτηση) και με την εκκαθάριση θα λογίζονται ως έξοδα.
- Δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί αλλά δεν έχουν εκκαθαριστεί, μπορούν να εμφανιστούν σε λογαριασμούς προβλέψεων. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται η βασική αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων και η ορθή σύγκριση των εσόδων και εξόδων χρήσεως για την εξαγωγή αξιόπιστων αποτελεσμάτων.
- Τα δάνεια που λαμβάνονται από το κράτος θεωρούνται υποχρεώσεις και όχι πιστωτικά έσοδα (η εκταμίευσή τους λογίζεται ως είσπραξη στην ταμειακή εκτέλεση του προϋπολογισμού).
- Οι δαπάνες για αγορά στοιχείων κεφαλαιουχικού εξοπλισμού και συμμετοχών του δημοσίου σε άλλους οργανισμούς αναγνωρίζονται ως στοιχεία του ενεργητικού και όχι ως έξοδα (οι σχετικές δαπάνες θα λογίζονται ως πληρωμές στην ταμειακή εκτέλεση του προϋπολογισμού).

Με το νέο σύστημα οι συνολικές λειτουργίες της κεντρικής διοίκησης θα καταγράφονται σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, ενώ οι διαδικασίες κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού (πιστώσεις - διαμόρφωση πιστώσεων - πληρωμές - εισπράξεις) θα παρακολουθούνται σε πλήρως ταμειακή βάση (διάγραμμα 4.1).

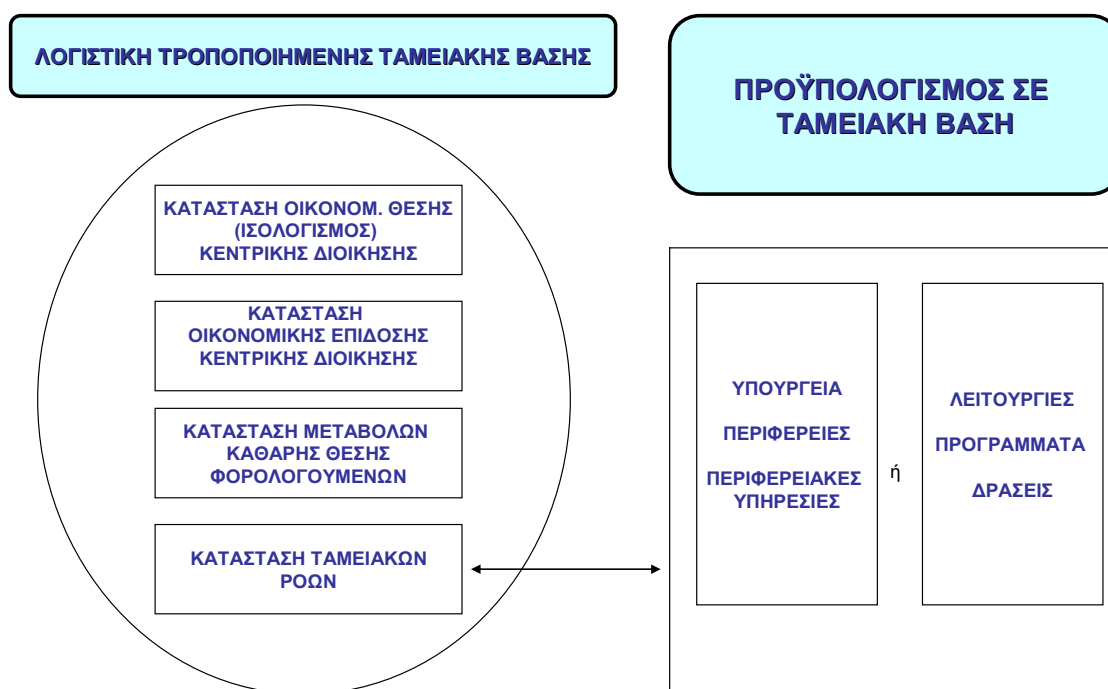
Διάγραμμα 4.1 Λογιστική βάση και πεδίο εφαρμογής



Με την εφαρμογή του νέου συστήματος λογιστικής θα καταστεί δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων όπως θέσης, επίδοσης και ταμειακών ροών. Οι καταστάσεις αυτές θα παρέχουν ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματική διαχείριση και έλεγχο των δημοσίων πόρων, σε δομημένη μορφή, προσεγγίζοντας τα λογιστικά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί και από άλλες χώρες.

Στο διάγραμμα 4.2 αποτυπώνεται η συσχέτιση της συνολικής λειτουργίας της δημόσιας διαχείρισης με την παράλληλη εφαρμογή λογιστικής τροποποιημένης ταμειακής βάσης και πλήρους ταμειακής βάσης όσον αφορά στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Διάγραμμα 4.2 Συσχέτιση λογιστικής τροποποιημένης ταμειακής βάσης και προϋπολογισμού ταμειακής βάσης



Βασικό προτέρημα της λογιστικής τροποποιημένης ταμειακής βάσης είναι ότι μεταθέτει σε μελλοντικό χρόνο την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ακόμη και σήμερα αρκετές από τις χώρες, που επιχείρησαν τον εκσυγχρονισμό της δημοσιονομικής τους διαχείρισης, μέσω της κατάργησης της παραδοσιακής λογιστικής ταμειακής βάσης και της ενσωμάτωσης στοιχείων δεδουλευμένης. Οι εν λόγω δυσκολίες αναφέρονται κυρίως στη διενέργεια απογραφής έναρξης, προκειμένου να προσδιορισθούν, η αξία των περιουσιακών στοιχείων της κεντρικής διοίκησης, καθώς και το ύψος των συσσωρευμένων απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου.

Στόχο του εκσυγχρονισμού της λογιστικής στο δημόσιο, αποτελεί η παροχή καλύτερων πληροφοριών, η βελτίωση της διαφάνειας και η ενίσχυση της ποιότητας των λογιστικών πληροφοριών που θα δημοσιεύονται κατ' έτος. Σημαντικό παράγοντα για την επιτυχή έκβαση των αλλαγών στη λογιστική του δημοσίου, διαδραματίζει και η αρχιτεκτονική των πληροφοριακών συστημάτων, έτσι ώστε να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα καταχώρισης όχι μόνο των ταμειακών κινήσεων, αλλά και τη καταχώριση κάθε λογιστικού γεγονότος όσο το δυνατόν πιο

κοντά στη στιγμή που λαμβάνει χώρα. **Προς αυτή την κατεύθυνση δομείται και το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής για το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.**

Δημοσιονομικές καταστάσεις

Οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούν μία δομημένη παρουσίαση της θέσης και επίδοσης της αναφερόμενης κεντρικής διοίκησης. Σκοπός των καταστάσεων αυτών είναι να παρέχουν ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη θέση, την επίδοση και τις ταμειακές ροές, σε μια ευρεία κατηγορία χρηστών και να τους βοηθούν στη λήψη οικονομικών αποφάσεων.

Για να επιτευχθεί ο ανωτέρω σκοπός, οι δημοσιονομικές καταστάσεις της κεντρικής διοίκησης της χώρας μας, προβλέπεται να περιλαμβάνουν:

- Την **κατάσταση οικονομικής θέσης** (γνωστή ως ισολογισμός στον ιδιωτικό τομέα), η οποία παρέχει πληροφορίες σχετικές με τα υπόλοιπα των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της κεντρικής διοίκησης, κατά την τελευταία ημέρα της εξεταζόμενης περιόδου. Τα στοιχεία του ενεργητικού παρουσιάζονται με βάση τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους και διακρίνονται σε μη κυκλοφορούν ενεργητικό (πάγιο ενεργητικό που διαχωρίζεται σε ενσώματες και ασώματες ακινητοποιήσεις, συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και κυκλοφορούν ενεργητικό (όπως βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, βραχυπρόθεσμες επενδύσεις, διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών).

Αντίστοιχη ταξινόμηση κατά φθίνουσα σειρά ρευστότητας ακολουθείται και στο τμήμα του παθητικού, στο οποίο αναπτύσσονται οι υποχρεώσεις (προηγούνται η καθαρή θέση και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και ακολουθούν οι βραχυπρόθεσμες).

Έτσι για παράδειγμα στο ενεργητικό θα περιλαμβάνονται κατά κατηγορία οι ενσώματες και ασώματες ακινητοποιήσεις, η αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών του δημοσίου σε διάφορες εταιρείες, οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του δημοσίου (προκαταβολές, απαιτήσεις έναντι εσόδων, τυχόν απαιτήσεις από χορηγηθέντα δάνεια), τα διαθέσιμα (μετρητά και καταθέσεις).

Αντίστοιχα, στο σκέλος του παθητικού θα περιλαμβάνονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (δάνεια και άλλες υποχρεώσεις που αφορούν το δημόσιο χρέος) και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (προς πιστωτές, ασφαλιστικούς οργανισμούς, αποδόσεις προς διαφόρους φορείς κ.α.). Η καθαρή θέση των φορολογουμένων προκύπτει ως διαφορά μεταξύ του συνόλου της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και αυτών του παθητικού.

- Την **κατάσταση οικονομικής επίδοσης** (γνωστή ως κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στον ιδιωτικοοικονομικό τομέα) η οποία περιλαμβάνει όλα τα έσοδα και τις δαπάνες της κεντρικής διοίκησης, που αποτυπώθηκαν λογιστικά βάσει των ανωτέρω ορισμών εσόδων και εξόδων, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, ακόμη και αν οι συναφείς ταμειακές ροές πραγματοποιήθηκαν (ή θα πραγματοποιηθούν) σε διαφορετικές οικονομικές χρήσεις.

Η εν λόγω κατάσταση παρουσιάζει το αποτέλεσμα της κεντρικής διοίκησης, βάσει των λογιστικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης, ανεξάρτητα του χρόνου πραγματοποίησης της είσπραξης ή της πληρωμής τους.

- Την **κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης των φορολογουμένων** (κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων στον ιδιωτικοοικονομικό τομέα) στην οποία παρουσιάζεται αναλυτικά η μεταβολή του ύψους της καθαρής θέσης των φορολογουμένων μεταξύ δύο διαδοχικών διαχειριστικών χρήσεων. Οι εν λόγω μεταβολές προέρχονται είτε από το απο-

τέλεσμα της λειτουργίας της κεντρικής διοίκησης, είτε από άλλα γεγονότα που επηρεάζουν απευθείας την καθαρή θέση των φορολογουμένων.

- Την **κατάσταση ταμειακών ροών** η οποία παρουσιάζει τις μεταβολές στα διαθέσιμα και στα ισοδύναμα διαθέσιμων, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές της κεντρικής διοίκησης, οι οποίες ταξινομούνται στις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες.
Ως **λειτουργικές** αναγνωρίζονται οι δραστηριότητες που είναι συνήθεις και είναι καθοριστικές για το κατεξοχήν λειτουργικό αποτέλεσμα (για παράδειγμα έσοδα από φόρους, δαπάνες μισθοδοσίας και συντάξεων, χορηγούμενες επιχορηγήσεις, αποδόσεις από και προς την Ε.Ε. κ.λπ.).
Επενδυτικές είναι οι δραστηριότητες που αφορούν στην απόκτηση και εκποίηση στοιχείων του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού.
Ως **χρηματοδοτικές** δραστηριότητες νοούνται οι ενέργειες που μεταβάλλουν είτε το μέγεθος και τη σύνθεση της καθαρής θέσης των φορολογούμενων, είτε το δημόσιο χρέος.
Η κατάσταση ταμειακών ροών αποτυπώνει **στην ουσία το ταμειακό αποτέλεσμα των λογιστικών γεγονότων** παρέχοντας πληροφόρηση σχετικά με την εκτέλεση του ταμειακού προϋπολογισμού της κεντρικής διοίκησης.
- Τις **ειδικές σημειώσεις επί των πολιτικών και στοιχείων** στις οποίες περιέχονται περισσότερες και αναλυτικότερες πληροφορίες και θα συμβάλλουν στην κατανόηση των στοιχείων που γνωστοποιούν οι οικονομικές καταστάσεις.

Λογιστικό σχέδιο κεντρικής διοίκησης

Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του λογιστικού συστήματος της κεντρικής διοίκησης στη χώρα μας, προβλέπεται η ανάπτυξη λογαριασμών γενικής λογιστικής, ακολουθώντας ως πρότυπο το εφαρμοζόμενο λογιστικό σχέδιο των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ενσωματώνοντας τις απαιτούμενες προσαρμογές και προσομοιάζοντας, όσο το δυνατόν περισσότερο, στα προτεινόμενα διεθνή λογιστικά πρότυπα για το δημόσιο τομέα. Το περιεχόμενο του λογιστικού σχεδίου θα περιλαμβάνει :

- Τον ορισμό βασικών αρχών.
- Τη διάρθρωση του σχεδίου λογαριασμών.
- Τη διαδικασία κλεισίματος της οικονομικής χρήσης και τον καθορισμό των οικονομικών καταστάσεων που θα καταρτίζονται.
- Το σχέδιο λογαριασμών γενικής λογιστικής και τη συνδεσμολογία τους με τους λογαριασμούς δημόσιας διαχείρισης, υπολόγου συμψηφισμών και ΔΟΥ.
- Τη λειτουργία των λογαριασμών γενικής λογιστικής με διευκρινήσεις στην ορολογία και το περιεχόμενό τους.
- Τη διαδικασία λογιστικής παρακολούθησης των παγίων.
- Τον καθορισμό κέντρων κόστους (καθορισμός δομών και ιεραρχίας κέντρων κόστους).

Η ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος λογαριασμών λογιστικής πρόκειται να υπηρετήσει τόσο το σύστημα του κρατικού προϋπολογισμού στην αρτιότερη κατάρτιση και εκτέλεση του, όσο και τη βελτίωση της αποτύπωσης και διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών και των αποτελεσμάτων της κεντρικής διοίκησης. Μεταξύ των πλεονεκτημάτων του εκσυγχρονισμού του συστήματος λογιστικής διακρίνονται τα ακόλουθα:

- Ενοποιείται σε ένα ολοκληρωμένο, τυποποιημένο σχέδιο λογαριασμών λογιστικής το σύνολο των λογαριασμών όπως εφαρμόζονται σήμερα (ταμειακής διαχείρισης και προϋπολογισμού).
- Συστηματοποιούνται οι λογιστικές διαδικασίες της κεντρικής διοίκησης, δεδομένης της εφαρμογής του τυποποιημένου σχεδίου λογαριασμών.
- Επιτυγχάνεται ποιοτικότερη λογιστική παρακολούθηση του προϋπολογισμού.
- Υποστηρίζεται η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων που θα παρέχουν χρήσιμες και κατανοητές πληροφορίες.
- Δύναται να προσδιορισθεί το κόστος των δράσεων του κράτους.
- Διευκολύνεται η αποτελεσματική κατάρτιση και εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού, κατά διοικητική και λειτουργική ταξινόμηση.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του λογιστικού σχεδίου για την κεντρική διοίκηση θα είναι δυνατή η αποτύπωση των δημοσιονομικών μεγεθών σε μικρό αριθμό πρωτοβάθμιων λογαριασμών λογιστικής, ενώ για επιπρόσθετη ανάλυση θα παρέχονται πληροφορίες σε επίπεδο δευτεροβάθμιου ή τριτοβάθμιου λογαριασμού.

Απαιτούμενες νομοθετικές παρεμβάσεις

Η υιοθέτηση των αλλαγών που σχεδιάζονται στο λογιστικό σύστημα της δημόσιας λογιστικής θα απαιτήσει και την αναθεώρηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου με την εισαγωγή νέων διαδικασιών και εννοιών στο νόμο για το δημόσιο λογιστικό.

Αναγκαίες επίσης θα είναι και επιπρόσθετες νομοθετικές παρεμβάσεις. Αυτό άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 110 του ν. 2362/95 (Α' 247) στο οποίο προβλέπεται ρητά η έκδοση προεδρικού διατάγματος, με πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με το οποίο θα καθορίζονται οι βασικές αρχές του λογιστικού σχεδίου της κεντρικής διοίκησης, το περιεχόμενό του, οι επιμέρους λογαριασμοί, τα αναγκαία βιβλία και ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Κρατικός προϋπολογισμός – Αρχικό σχέδιο λογαριασμών λογιστικής

Δομή και αρχικό σχέδιο λογαριασμών λογιστικής

Η οικονομική ταξινόμηση των στοιχείων του προϋπολογισμού είναι ιδιαίτερως σημαντική για την ουσιαστική άσκηση δημοσιονομικής διαχείρισης. Σύμφωνα με το δημόσιο λογιστικό τα επιμέρους στοιχεία (έσοδα και έξοδα) του κρατικού προϋπολογισμού ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, υποκατηγορίες και κατηγορίες ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους. Η ταξινόμηση αυτή αν και παρακολουθεί τα στοιχεία του προϋπολογισμού, κατ' είδος εσόδου και εξόδου, όπως προβλέπει το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, δεν μπορεί να υπηρετήσει μια καθολική και συστηματική οργάνωση και αποτύπωση των λογιστικών διαδικασιών, ενταγμένων σε ένα σύστημα λογαριασμών λογιστικής (ενεργητικού - παθητικού – καθαρής θέσης και λογαριασμών που ενσωματώνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης).

Βασικό γνώμονα για τη διαμόρφωση του λογιστικού σχεδίου που θα αναπτυχθεί θα αποτελέσει, μεταξύ άλλων, η αντιστοίχιση των κωδικών αριθμών εσόδων και εξόδων (ΚΑΕ) που χρησιμοποιούνται σήμερα για τη λεπτομερή παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, με λογαριασμούς γενικής λογιστικής.

Με το σκεπτικό αυτό, βάσει του ισχύοντος κώδικα κατάταξης εσόδων και εξόδων, αναπτύχθηκε μια αρχική δομή λογαριασμών λογιστικής (πίνακες 4.1 και 4.2). Σε κάθε λογαριασμό γενικής λογιστικής αντιστοιγήθηκαν εννοιολογικά, περισσότεροι από ένας κωδικοί αριθμοί εσόδων (ή εξόδων), προσδίδοντας ποιοτικότερη πληροφόρηση για τα δημόσια οικονομικά. Το αρχικό σχέδιο λογαριασμών που παρουσιάζεται στη συνέχεια, αποτελεί μέρος του συνόλου του λογιστικού σχεδίου, δεδομένου ότι οι εκτός προϋπολογισμού λογαριασμοί ταμειακής διαχείρισης δεν έχουν αντιστοιχηθεί με λογαριασμούς γενικής λογιστικής.

Επιπρόσθετα για λόγους οικονομικής ταξινόμησης, κάθε λογαριασμός γενικής λογιστικής έχει διαχωριστεί μεταξύ των λειτουργικών, επενδυτικών και χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του κρατικού προϋπολογισμού. Αν και στην υφιστάμενη δομή του κρατικού προϋπολογισμού υπάρχει διάκριση μεταξύ του τακτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, βάσει των λογιστικών ορισμών διάκρισης των λογαριασμών διαπιστώνεται ότι σημαντικό μέρος του τακτικού προϋπολογισμού κατευθύνεται και σε επενδυτικές δραστηριότητες (πίνακας 4.3).

Οι **λειτουργικές δραστηριότητες** περιλαμβάνουν τις προβλεπόμενες εισροές - εκροές που είναι συνήθεις και τακτές. Μεταξύ των προβλεπόμενων λειτουργικών εισροών της κεντρικής διοίκησης περιλαμβάνονται οι εισροές από άμεσους και έμμεσους φόρους, απολήψεις από Ε.Ε, διάφορα έσοδα από την λειτουργική δραστηριότητα του κράτους, έσοδα κεφαλαίων από πώληση συμμετοχών, καθώς και πιστωτικοί τόκοι. Οι προβλεπόμενες λειτουργικές εκροές περιλαμβάνουν τις αμοιβές και τα έξοδα του εν ενεργεία προσωπικού, τις συντάξεις των δημοσίων λειτουργών, τις αμοιβές και τα έξοδα τρίτων, τις παροχές τρίτων, τις αναλώσεις αποθεμάτων, τα διάφορα έξοδα και τις παροχές, τις χορηγίες, επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις, καθώς και χρεωστικούς τόκους και συναφή έξοδα.

Στις **επενδυτικές δραστηριότητες** περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες εισροές - εκροές του κρατικού προϋπολογισμού που εμπίπτουν στην επενδυτική δραστηριότητα της κεντρικής διοίκησης. Οι προβλεπόμενες επενδυτικές εισροές περιλαμβάνουν εισροές από πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων, από αποδόσεις έργων του ΠΔΕ, από συνεισφορές τρίτων για ΠΔΕ και λοιπά έσοδα από ΠΔΕ. Οι προβλεπόμενες επενδυτικές εκροές αφορούν στις εκροές για την απόκτηση ενσώματων ακινητοποιήσεων ή άυλων παγίων στοιχείων.

Στις **χρηματοδοτικές δραστηριότητες** περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες ταμειακές ροές του κρατικού προϋπολογισμού που εμπίπτουν στη χρηματοδοτική δραστηριότητα της κεντρικής διοίκησης. Μεταξύ των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών εισροών είναι οι εισροές από την έκδοση ομολόγων και την εκταμίευση νέων δανείων. Αντίστοιχα οι προβλεπόμενες χρηματοδοτικές εκροές περιλαμβάνουν τις εκροές για την εξόφληση ομολόγων, την αποπληρωμή δανείων κ.ο.κ.

Με βάση το **αρχικό σχέδιο λογαριασμών** που παρατίθεται στη συνέχεια, προκύπτει ότι είναι δυνατή η απεικόνιση των προβλεπόμενων εκροών του κρατικού προϋπολογισμού σε δέκα (10) πρωτοβάθμιους λογαριασμούς λογιστικής, ενώ αντίστοιχος αριθμός πρωτοβάθμιων λογαριασμών καλύπτει το σύνολο των προβλεπόμενων εισροών του προϋπολογισμού. Τονίζεται ότι οι λογαριασμοί που αναπτύσσονται παρακάτω θα επανεξεταστούν πριν την τελική διαμόρφωσή τους.

Σε παράρτημα της ειδικής έκδοσης παρουσιάζεται ο **κρατικός προϋπολογισμός κατά διοικητική** (υπουργεία - περιφέρειες - περιφερειακές υπηρεσίες) **και λειτουργική ταξινόμηση** (λειτουργίες - προγράμματα - δράσεις) σύμφωνα με το **αρχικό σχέδιο λογαριασμών**.

Πίνακας 4.1 Αρχικό σχέδιο λογαριασμών γενικής λογιστικής βάσει των κωδικών αριθμών εσόδων του ΚΠ

Λογαριασμός	Περιγραφή Λογαριασμού	Δραστηριότητα*
45	Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις (Λογ/σμός Παθητικού)	
45.00	Έντοκα Γραμμάτια	(X)
45.01	Ομολογιακά Δάνεια	(X)
45.10	Δάνεια από Διεθνή Ταμεία	(X)
45.30	Δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων Εσωτερικού	(X)
45.40	Δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων Εξωτερικού	(X)
45.50	Μακροπρόθεσμα Δάνεια Εσωτερικού ΠΔΕ	(X)
45.60	Μακροπρόθεσμα Δάνεια Εξωτερικού ΠΔΕ	(X)
45.90	Λοιπά Δάνεια	(X)
52	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις (Λογ/σμός Παθητικού)	
52.00	Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι	(X)
52.10	Βραχυπρόθεσμα Δάνεια Εσωτερικού ΠΔΕ	(X)
52.90	Λοιπές Βραχυπρόθεσμες	(X)
70	Άμεσοι Φόροι (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
70.00	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	(Λ)
70.01	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	(Λ)
70.02	Φόρος Εισοδήματος Ειδικών Κατηγοριών	(Λ)
70.04	Φόροι Περιουσίας	(Λ)
70.10	Έσοδα από κάθε Είδους Παρακράτηση Μισθωτών	(Λ)
70.20	Προσαυξήσεις & Πρόστιμα Άμεσων Φόρων	(Λ)
70.50	Άμεσοι Φόροι Υπέρ Τρίτων	(Λ)
70.90	Λοιποί Άμεσοι Φόροι	(Λ)
71	Έμμεσοι Φόροι (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
71.00	ΦΠΑ	(Λ)
71.01	Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης	(Λ)
71.05	Φόροι Μεταβιβάσεων Κεφαλαίων	(Λ)
71.08	Τέλη Χαρτοσήμου	(Λ)
71.10	Τέλη & Εισφορές Οχημάτων	(Λ)
71.20	Προσαυξήσεις & Πρόστιμα Έμμεσων Φόρων	(Λ)
71.50	Έμμεσοι Φόροι Υπέρ Τρίτων	(Λ)
71.60	Δασμοί Υπέρ Ε.Ε.	(Λ)
71.70	Εισφορές & Τέλη Γεωργίας Υπέρ Ε.Ε.	(Λ)
71.90	Λοιποί Έμμεσοι Φόροι	(Λ)
72	Απολήψεις από Ε.Ε. (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
72.00	Απολήψεις από Ε.Ε. & Κράτη Μέλη	(Λ)
72.10	Απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία & Οργανισμούς	(Λ)
72.50	Απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	(Ε)
73	Έσοδα ΠΟΕ (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
73.00	Άμεσοι Φόροι	(Λ)
73.01	Υπόλοιπα Άμεσων Φόρων προς Είσπραξη	(Λ)
73.02	Άμεσοι Φόροι ΠΟΕ Κατόπιν Ρυθμίσεων	(Λ)
73.10	Έμμεσοι Φόροι	(Λ)
73.11	Υπόλοιπα Έμμεσων Φόρων προς Είσπραξη	(Λ)
73.12	Έμμεσοι Φόροι ΠΟΕ Κατόπιν Ρυθμίσεων	(Λ)
73.90	Λοιπά μη Φορολογικά Έσοδα	(Λ)
73.91	Έσοδα ΠΔΕ Προηγούμενων Οικονομικών Ετών	(Ε)

(συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

Πίνακας 4.1 Αρχικό σχέδιο λογαριασμών γενικής λογιστικής βάσει των κωδικών αριθμών εσόδων του ΚΠ

Λογαριασμός	Περιγραφή Λογαριασμού	Δραστηριότητα
74	Έσοδα Από Πώληση Παγίων (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
74.00	Έσοδα από Πώληση Παγίων (ανάπτυξη ανά κατηγορία παγίου)	(Ε)
75	Διάφορα Έσοδα (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
75.01	Έσοδα από Δωρεές, Κληρονομίες, Κληροδοσίες κλπ.	(Λ)
75.02	Διάφορα Ειδικά Έσοδα	(Λ)
75.03	Έσοδα από Επιστροφές	(Λ)
75.04	Έσοδα από Απολήψεις	(Λ)
75.05	Μισθώματα	(Λ)
75.06	Παράβολα	(Λ)
75.07	Τέλη & Δικαιώματα	(Λ)
75.10	Προσαυξήσεις & Πρόστιμα από μη Φορολογικά Έσοδα	(Λ)
75.20	Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών	(Λ)
75.50	Έσοδα Υπέρ Τρίτων	(Λ)
75.60	Έσοδα - Απολήψεις από NATO	(Λ)
75.70	Έσοδα από Αποδόσεις Έργων ΠΔΕ	(Ε)
75.80	Συνεισφορά Τρίτων για ΠΔΕ	(Ε)
75.90	Διάφορα Λοιπά Έσοδα	(Λ)
75.91	Λοιπά Έσοδα από ΠΔΕ	(Ε)
76	Έσοδα Κεφαλαίων (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εσόδων)	
76.00	Έσοδα Συμμετοχών	(Λ)
76.01	Τόκοι Καταθέσεων	(Λ)
76.02	Τόκοι από Δάνεια ΠΔΕ	(Λ)
76.03	Λοιποί Πιστωτικοί Τόκοι	(Λ)
76.90	Πώληση Συμμετοχών	(Λ)
81	Έκτακτα & Ανόργανα Αποτελέσματα (Αποτελεσματικός Λογ/σμός)	
81.01	Έκτακτα & Ανόργανα Έσοδα	(Λ)
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ*		
(Λ) = Λειτουργική δραστηριότητα		
(Ε) = Επενδυτική δραστηριότητα		
(Χ) = Χρηματοδοτική δραστηριότητα		

Πίνακας 4.2 Αρχικό σχέδιο λογαριασμών γενικής λογιστικής βάσει των κωδικών αριθμών εξόδων του ΚΠ

Λογαριασμός	Περιγραφή Λογαριασμού	Δραστηριότητα*
15	Ακίνητοποιήσεις παγίων στοιχείων υπό εκτέλεση (Λογ/σμός Ενεργητικού)	
15.00	Εδαφικές Εκτάσεις	(Ε)
15.01	Κτίρια - Εγκ/σεις Κτιρίων- Τεχνικά Έργα	(Ε)
15.03	Μεταφορικά Μέσα	(Ε)
15.04	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	(Ε)
15.18	Συμμετοχές & Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	(Ε)
15.20	Λειτουργικές Δαπάνες Επενδύσεων	(Ε)
15.21	Επιχορηγήσεις ΝΠΔΔ για Επενδύσεις	(Ε)
15.60	Ακίνητοποιήσεις Παγίων Στοιχείων υπό Εκτέλεση – NATO	(Ε)
15.91	Ακίνητοποιήσεις Παγίων Στοιχείων υπό Εκτέλεση (Για Κατανομή)	(Ε)
15.93	Αποθεματικό Δημοσίων Επενδύσεων	(Ε)
45	Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις (Λογ/σμός Παθητικού)	
45.00	Έντοκα Γραμμάτια	(Χ)
45.01	Ομολογιακά Δάνεια	(Χ)
45.10	Δάνεια από Διεθνή Ταμεία	(Χ)
45.30	Δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων Εσωτερικού	(Χ)
45.40	Δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων Εξωτερικού	(Χ)
45.50	Μακροπρόθεσμα Δάνεια Εσωτερικού ΠΔΕ	(Χ)
45.60	Μακροπρόθεσμα Δάνεια Εξωτερικού ΠΔΕ	(Χ)
45.90	Λοιπά Δάνεια	(Χ)
52	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις (Λογ/σμός Παθητικού)	
52.00	Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι	(Χ)
52.10	Βραχυπρόθεσμα Δάνεια Εσωτερικού ΠΔΕ	(Χ)
52.90	Λοιπές Βραχυπρόθεσμες	(Χ)
60	Αμοιβές & Έξοδα Προσωπικού –Συντάξεις (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
60.00	Προεδρική Χορηγία	(Λ)
60.01	Βουλευτικές Αποζημιώσεις & Επιδόματα	(Λ)
60.02	Αμοιβές Τακτικών Υπαλλήλων & Ι.Δ.Α.Χ.	(Λ)
60.06	Αμοιβές Υπαλλήλων Ι.Δ.Ο.Χ. & Ειδικών Κατηγοριών	(Λ)
60.40	Εισφορές Για Βουλευτικές Αποζημιώσεις & Επιδόματα	(Λ)
60.41	Εισφορές Τακτικών Υπαλλήλων & Ι.Δ.Α.Χ.	(Λ)
60.42	Εισφορές Υπαλλήλων Ι.Δ.Ο.Χ. & Ειδικών Κατηγοριών	(Λ)
60.50	Συντάξεις Υπαλλήλων & Δημοσίων Λειτουργών	(Λ)
60.51	Λοιπές Δαπάνες Συντάξεων	(Λ)
61	Αμοιβές & Έξοδα Τρίτων (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
61.00	Αμοιβές Φυσικών Προσώπων	(Λ)
61.10	Αμοιβές Νομικών Προσώπων	(Λ)
61.20	Αμοιβές για Εκπαίδευση, Μετεκπαίδευση, Επιμόρφωση	(Λ)
61.50	Λοιπές Ειδικές Αμοιβές	(Λ)
62	Παροχές Τρίτων (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
62.00	Ύδρευση & Άρδευση	(Λ)
62.01	Ηλεκτρική Ενέργεια	(Λ)
62.02	Φυσικό Αέριο	(Λ)
62.03	Καθαριότητα	(Λ)
62.04	Ταχυδρομικά	(Λ)
62.05	Τηλεπικοινωνίες	(Λ)
62.10	Μισθώματα	(Λ)
62.20	Συντηρήσεις & Επισκευές	(Λ)

(συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

Πίνακας 4.2 Αρχικό σχέδιο λογαριασμών γενικής λογιστικής βάσει των κωδικών αριθμών εξόδων του ΚΠ

Λογαριασμός	Περιγραφή Λογαριασμού	Δραστηριότητα
63	Αναλώσεις Αποθεμάτων (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
63.00	Προμήθεια Ειδών Γραφείου, Εντύπου & Εκπαιδευτικού Υλικού	(Λ)
63.10	Προμήθεια Υγειονομικού, Φαρμακευτικού & Κτηνιατρικού Υλικού	(Λ)
63.20	Προμήθεια Ειδών Καθαριότητας	(Λ)
63.30	Προμήθεια Ειδών Συντήρησης	(Λ)
63.50	Προμήθεια Καυσίμων Μεταφορικών Μέσων & Θέρμανσης	(Λ)
63.90	Προμήθεια Λοιπών Ειδών	(Λ)
64	Διάφορα Έξοδα (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
64.01	Έξοδα Μετακινήσεων – Ταξιδιών	(Λ)
64.02	Έξοδα Προβολής - Εκθέσεων – Δημοσιεύσεων	(Λ)
64.05	Συνδρομές – Εισφορές	(Λ)
64.13	Συναλλαγματικές Διαφορές	(Λ)
64.20	Επιστροφές Φόρων – Δασμών	(Λ)
64.30	Αποδόσεις σε ΟΤΑ Α' Βαθμού	(Λ)
64.31	Αποδόσεις σε ΟΤΑ Β' Βαθμού	(Λ)
64.32	Αποδόσεις σε Εκπαιδευτικά - Πολιτιστικά Ιδρύματα	(Λ)
64.33	Αποδόσεις σε Οργανισμούς Ιδρύματα & Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης	(Λ)
64.34	Αποδόσεις σε Ειδικούς Λογαριασμούς	(Λ)
64.35	Αποδόσεις σε Ειδικά Ταμεία & Λοιπούς Οργανισμούς	(Λ)
64.36	Αποδόσεις στην Ε.Ε.	(Λ)
64.40	Εγγυήσεις	(Λ)
64.50	Δαπάνες NATO	(Λ)
64.51	Συνδρομές - Εισφορές για NATO	(Λ)
64.60	Διάφορα Έξοδα Υλοποίησης Προγραμμάτων Ε.Ε.	(Λ)
64.90	Διάφορα Έξοδα	(Λ)
64.91	Διάφορα Έξοδα (για κατανομή)	(Λ)
64.92	Διάφορα Έξοδα (πιστώσεις σε ύψος)	(Λ)
64.93	Αποθεματικό Τακτικού Προϋπολογισμού	(Λ)
65	Τόκοι & Συναφή Έξοδα (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
65.00	Τόκοι Εσωτερικού Δημοσίου Χρέους	(Λ)
65.10	Τόκοι Δανείων σε Συνάλλαγμα	(Λ)
65.20	Τόκοι Εξωτερικού Δημοσίου Χρέους	(Λ)
65.50	Λοιπά Έξοδα Δημοσίου Χρέους	(Λ)
67	Παροχές - Χορηγίες - Επιχορηγήσεις - Επιδότησεις (Αποτελεσματικός Λογ/σμός Εξόδων)	
67.00	Επιδότησεις - Οικονομικές Ενισχύσεις	(Λ)
67.01	Οικονομικά Βοηθήματα & Επιδόματα	(Λ)
67.02	Υποτροφίες	(Λ)
67.20	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα για Αποδοχές	(Λ)
67.21	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα για Λειτουργικές Δαπάνες	(Λ)
67.40	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα για Κοινωνική Πολιτική	(Λ)
67.50	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα για Οικονομικές Ενισχύσεις	(Λ)
67.60	Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα για Κοινωνική Ασφάλιση	(Λ)
67.70	Επιχορηγήσεις Φορέων για Συμμετοχή σε Προγράμματα της Ε.Ε.	(Λ)
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ*		
	(Λ) = Λειτουργική δραστηριότητα	
	(Ε) = Επενδυτική δραστηριότητα	
	(Χ) = Χρηματοδοτική δραστηριότητα	

Δημοσιονομικές καταστάσεις οικονομικού έτους 2009

Τα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2009 παρουσιάζονται με μορφή κατάστασης ταμειακών εισροών – εκροών, αφού, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η εκτέλεση και παρακολούθηση του κρατικού προϋπολογισμού θα γίνεται σε ταμειακή βάση με τη χρήση λογαριασμών γενικής λογιστικής.

Η κατάσταση αυτή ουσιαστικά θα χρησιμοποιείται στην προετοιμασία σχετικών αναφορών σε βάση μήνα, τριμήνου ή οποιασδήποτε χρονικής περιόδου, κατά τη φάση εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού.

Πιο συγκεκριμένα, αναπτύσσονται τέσσερις (4) εναλλακτικές μορφές της κατάστασης ταμειακών ροών για τον κρατικό προϋπολογισμό, κάθε μια από τις οποίες παρέχει διαφορετική μορφή πληροφόρησης, διευκολύνοντας την πολύπλευρη τεκμηρίωση συμπερασμάτων για τη λήψη αποφάσεων (πίνακες 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7).

Ο τελευταίος πίνακας (πίνακας 4.7) απεικονίζει τις προβλεπόμενες επενδύσεις της κεντρικής διοίκησης ανά κατηγορία παγίου και πηγής χρηματοδότησης. Ως πηγές χρηματοδότησης νοούνται οι πόροι του τακτικού προϋπολογισμού και αυτοί του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, που διακρίνονται περαιτέρω σε εθνικούς και συγχρηματοδοτούμενους.

Οι καταστάσεις αυτές χρησιμοποιούνται για τη συνοπτική παρουσίαση του κρατικού προϋπολογισμού, παρουσιάζοντας εισροές και εκροές σε δομή κατάστασης ταμειακών ροών. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν και στην κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού στην εφαρμοζόμενη ταμειακή βάση, χρησιμοποιούνται οι ορισμοί **έσοδα και έξοδα**, για λόγους **εξάλειψης τυχόν συγχύσεων** σχετικά με τις λογιστικές αυτές έννοιες, οι ανωτέρω ορισμοί έχουν αντικατασταθεί από **εισροές και εκροές**, που αποτυπώνουν την ταμειακή συνέπεια των εσόδων και εξόδων, αντίστοιχα.

Κρατικός προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές

Ο πίνακας 4.3 παρουσιάζει τις προβλεπόμενες **καθαρές ταμειακές ροές** (οι προβλεπόμενες εισροές μειωμένες κατά τις προβλεπόμενες εκροές) του κρατικού προϋπολογισμού, διαχωρισμένες στα δύο του μέρη, τακτικός προϋπολογισμός και προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων κατά λογαριασμό γενικής λογιστικής. Οι ταμειακές ροές από τις προβλεπόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες της κεντρικής διοίκησης που περιλαμβάνονται στον κρατικό προϋπολογισμό, έχουν απομονωθεί και παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στο τρίτο τμήμα του υπό εξέταση πίνακα.

Από τον πίνακα προκύπτει ότι εξαιρώντας τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, τόσο ο τακτικός προϋπολογισμός, όσο και ο προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων, προβλέπεται να έχουν αρνητικές καθαρές ταμειακές ροές.

Πιο συγκεκριμένα, οι προβλεπόμενες εισροές του τακτικού προϋπολογισμού αναμένεται να ανέλθουν σε 63.727 εκατ. ευρώ, με τους έμμεσους φόρους να ανέρχονται σε 31.097 εκατ. ευρώ και τους άμεσους φόρους σε 22.192 εκατ. ευρώ, καλύπτοντας αθροιστικά το 83,6% του συνόλου των προβλεπόμενων ταμειακών εσόδων (εισροές). Οι προβλεπόμενες εκροές του τακτικού προϋπολογισμού αναμένεται να φθάσουν τα 70.237 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων:

- Το 37% περίπου του συνόλου αυτών αφορά στις αμοιβές – έξοδα προσωπικού και συντάξεις (26.088 εκατ. ευρώ).
- Το 24,8% τις παροχές – χορηγίες – επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις (17.445 εκατ. ευρώ).
- Το 17,1% περίπου το κόστος εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους (12.000 εκατ. ευρώ).
- Το 15% διάφορα έξοδα (10.524 εκατ. ευρώ) μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι αποδόσεις σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οργανισμούς και ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η καθαρή ταμειακή ροή του τακτικού προϋπολογισμού, προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, προβλέπεται να είναι αρνητική κατά 6.510 εκατ. ευρώ.

Σε ότι αφορά στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων το σύνολο των προβλεπόμενων ταμειακών εισροών, προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, αναμένεται να ανέλθει σε 3.700 εκατ. ευρώ. Οι προβλεπόμενες ταμειακές εκροές του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων θα ανέλθουν σε 8.800 εκατ. ευρώ, διαμορφώνοντας αρνητική καθαρή ταμειακή ροή ύψους 5.100 εκατ. ευρώ.

Η συνολική προβλεπόμενη καθαρή ταμειακή ροή του κρατικού προϋπολογισμού, προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, αναμένεται να είναι αρνητική κατά το άθροισμα των ανωτέρω δύο αρνητικών καθαρών ταμειακών ροών (δηλαδή 11.610 εκατ. ευρώ).

Η κάλυψη της διαφοράς μεταξύ των προβλεπόμενων εισροών και εκροών για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2009, επιτυγχάνεται μέσω της αύξησης των δανειακών υποχρεώσεων του δημοσίου, κατά αντίστοιχο ποσό.

Κρατικός προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά κατηγορία δραστηριότητας

Ο πίνακας 4.4 παρουσιάζει τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές του κρατικού προϋπολογισμού 2009, κατά λογαριασμό γενικής λογιστικής και κατηγορία λειτουργικής, επενδυτικής και χρηματοδοτικής δραστηριότητας.

Στις λειτουργικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες εισροές και εκροές που αφορούν στη συνήθη λειτουργία της κεντρικής διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, στο σκέλος των εισροών περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα προβλεπόμενα έσοδα από κάθε είδους φόρο, οι προβλεπόμενες απολήψεις από την Ε.Ε. (που δεν αφορούν στη χρηματοδότηση παγίων στοιχείων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων) και τα έσοδα από πιστωτικούς τόκους. Στην ουσία οι προβλεπόμενες ταμειακές εισροές, σε αυτή την κατηγορία δραστηριοτήτων, συμπίπτουν με αυτές του τακτικού προϋπολογισμού που παρουσιάστηκαν στον αμέσως προηγούμενο πίνακα, εξαιρουμένων των προβλεπόμενων εισροών από πώληση παγίων, οι οποίες μεταφέρονται στις επενδυτικές δραστηριότητες.

Αντίστοιχα, στις προβλεπόμενες εκροές λειτουργικών δραστηριοτήτων περιλαμβάνεται το σύνολο των εκροών του τακτικού προϋπολογισμού προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων, εξαιρουμένων των προβλεπόμενων εκροών για επενδύσεις, οι οποίες επίσης μεταφέρονται στις επενδυτικές δραστηριότητες. Η καθαρή ταμειακή ροή λειτουργικών δραστηριοτήτων για τον κρατικό προϋπολογισμό προβλέπεται να είναι αρνητική κατά 4.170,6 εκατ. ευρώ.

Στις επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες εισροές και εκροές που αφορούν στις επενδύσεις της κεντρικής διοίκησης, είτε αυτές αφορούν στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, είτε στον τακτικό προϋπολογισμό. Βάσει των στοιχείων του κρατικού προϋπολογισμού οι προβλεπόμενες ταμειακές εισροές επενδυτικών δραστηριοτήτων (3.709 εκατ. ευρώ) υπολείπονται κατά 7.439,4 εκατ. ευρώ των αντίστοιχων ταμειακών εκροών (11.148,4 εκατ. ευρώ).

Το άθροισμα των προβλεπόμενων καθαρών ταμειακών ροών λειτουργικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων της κεντρικής διοίκησης (11.610 εκατ. ευρώ) αποτελεί το σύνολο της καθαρής ταμειακής ροής του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2009, προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (σημείο Γ του πίνακα 4.4).

Η ανωτέρω προβλεπόμενη αρνητική καθαρή ταμειακή ροή του κρατικού προϋπολογισμού ισοσκελίζεται από την ισόποση αύξηση του δημοσίου χρέους, όπως προκύπτει από το τρίτο τμήμα του πίνακα 4.4, που αφορά στην καθαρή ταμειακή ροή χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων.

Κρατικός προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά φορέα

Στον πίνακα 4.5 παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες εισροές και εκροές του κρατικού προϋπολογισμού (ΤΠ-ΠΔΕ), ανά δραστηριότητα (λειτουργική, επενδυτική, χρηματοδοτική) και φορέα. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται σε χωριστές στήλες οι προβλεπόμενες, κατά κατηγορία δραστηριότητας, εκροές του τακτικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και το σύνολό τους κατά φορέα. Οι προβλεπόμενες εισροές έχουν διαχωριστεί μόνο κατά κατηγορία δραστηριότητας.

Αποτελεί στην ουσία παραλλαγή του προηγούμενου πίνακα και παρέχει πρόσθετη πληροφόρηση σχετικά με τις προβλεπόμενες εκροές ανά φορέα, καθώς και το μέρος του κρατικού προϋπολογισμού που προβλέπεται να βαρύνουν.

Κρατικός προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά λειτουργία

Στον πίνακα 4.6 παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες εισροές και εκροές (έσοδα - έξοδα σε ταμειακή βάση) του τακτικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και το σύνολό τους, κατά κατηγορία δραστηριότητας (λειτουργική, επενδυτική, χρηματοδοτική), ενώ οι προβλεπόμενες εκροές κατηγοριοποιούνται στις λειτουργίες που έχουν αναπτυχθεί βάσει του Εθνικού Σχεδίου Προγραμμάτων για το 2009.

Σε κάθε λειτουργία έχουν αντιστοιχηθεί τα προγράμματα και σε αυτά οι επιμέρους δράσεις. Σε κάθε μια από τις ανωτέρω λειτουργικές ταξινομήσεις έχουν αντιστοιχηθεί οι λογαριασμοί λογιστικής που έχουν αναπτυχθεί, παρέχοντας σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το συνολικό κόστος και τα συστατικά αυτού, για κάθε δράση της κεντρικής διοίκησης.

Προβλεπόμενη χρηματοδότηση επενδυτικών δαπανών

Ο πίνακας 4.7 παρουσιάζει τις προβλεπόμενες πηγές χρηματοδότησης (τακτικός προϋπολογισμός / προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων - εθνικοί πόροι / προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων - συγχρηματοδοτούμενοι πόροι) των επενδυτικών δραστηριοτήτων που προβλέπεται να υλοποιήσει το οικονομικό έτος 2009 η κεντρική διοίκηση. Παρέχεται ανάλυση των προβλεπόμενων επενδύσεων ανά επιμέρους κατηγορία παγίου ενεργητικού, καθώς και η προβλεπόμενη πηγή χρηματοδότησης ανά κατηγορία.

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τον εν λόγω πίνακα είναι ότι ο τακτικός προϋπολογισμός περιλαμβάνει 2.348,4 εκατ. ευρώ περίπου προβλεπόμενες εκροές για επενδυτικές δαπάνες, ενώ σημαντικές εκροές ύψους 3.579,5 εκατ. ευρώ κατευθύνονται για επιχορηγήσεις σε νπδδ μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.

Πίνακας 4.3 Κρατικός Προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές		(ποσά σε ευρώ)
Τακτικός Προϋπολογισμός	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Άμεσοι φόροι	22.192.000.000
	Έμμεσοι φόροι	31.097.000.000
	Απολήψεις από Ε.Ε	405.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	4.141.000.000
	Διάφορα Έσοδα & Έκτακτα	3.113.000.000
	Έσοδα από πώληση παγίων	9.000.000
	Έσοδα κεφαλαίων	2.770.000.000
	Σύνολο (I)	63.727.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού - Συντάξεις	26.087.517.420
	Αμοιβές και έξοδα τρίτων	326.035.570
	Παροχές τρίτων	688.995.940
Αναλώσεις αποθεμάτων	816.715.830	
Διάφορα έξοδα	10.524.051.250	
Τόκοι και συναφή έξοδα	12.000.000.000	
Παροχές - Χορηγίες - Επιχορηγήσεις - Επιδοτήσεις	17.445.266.000	
Επενδύσεις - Συμμετοχές	2.348.417.990	
Σύνολο (II)	70.237.000.000	
A. Καθαρές ταμειακές ροές ΤΠ προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (III)=(I)-(II)	-6.510.000.000	
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Απολήψεις από Ε.Ε	3.500.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	96.000.000
	Διάφορα Έσοδα	104.000.000
	Σύνολο (IV)	3.700.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
Επενδύσεις - Συμμετοχές	8.800.000.000	
Σύνολο (V)	8.800.000.000	
B. Καθαρές ταμειακές ροές ΠΔΕ προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (VI)=(IV)-(V)	-5.100.000.000	
Γ. Καθαρές ταμειακές ροές ΤΠ και ΠΔΕ (προ χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων) (A+B) *	-11.610.000.000	
ΤΠ - ΠΔΕ Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Αύξηση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού ΤΠ (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	35.639.000.000
	Αύξηση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού ΠΔΕ (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	5.100.000.000
	Σύνολο (VII)	40.739.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
	Μείωση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού ΤΠ (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	29.129.000.000
Μείωση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού ΠΔΕ (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	0	
Σύνολο (VIII)	29.129.000.000	
Δ. Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες ΤΠ & ΠΔΕ (IX)=(VII)-(VIII)	11.610.000.000	
Σύνολο Κρατικού Προϋπολογισμού 2009 [(I+IV+VII) ή (I+IV+VII)]		108.166.000.000

* Το αποτέλεσμα της καθαρής ταμειακής ροής του ΤΠ και του ΠΔΕ διαφέρει από το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης (σχετικός πίνακας εισηγητικής έκθεσης ΚΠ 2009) κατά το ποσό που αφορά: α) δαπάνες που αντικρίζονται με ισόποσα έσοδα, β) δαπάνες για βραχυπρόθεσμους τίτλους δημοσίου και ειδικές εκδόσεις ομολόγων, γ) δαπάνες για εξοπλιστικά προγράμματα του ΥΕΘΑ και δ) δαπάνες για χρεολύσια του ΟΣΚ

Πίνακας 4.4 Κρατικός Προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά κατηγορία δραστηριότητας		(ποσά σε ευρώ)
Λειτουργικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Άμεσοι φόροι	22.192.000.000
	Έμμεσοι φόροι	31.097.000.000
	Απολήψεις από Ε.Ε.	405.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	4.141.000.000
	Διάφορα Έσοδα & Έκτακτα	3.113.000.000
	Έσοδα κεφαλαίων	2.770.000.000
	Σύνολο (I)	63.718.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού- Συντάξεις	26.087.517.420
	Αμοιβές και έξοδα τρίτων	326.035.570
Παροχές τρίτων	688.995.940	
Αναλώσεις αποθεμάτων	816.715.830	
Διάφορα έξοδα	10.524.051.250	
Τόκοι και συναφή έξοδα	12.000.000.000	
Παροχές - Χορηγίες - Επιχορηγήσεις - Επιδοτήσεις	17.445.266.000	
Σύνολο (II)	67.888.582.010	
A. Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες(III)=(I)-(II)	-4.170.582.010	
Επενδυτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Απολήψεις από Ε.Ε.	3.500.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	96.000.000
	Έσοδα από πώληση παγίων	9.000.000
	Διάφορα έσοδα	104.000.000
	Σύνολο (IV)	3.709.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
Επενδύσεις - Συμμετοχές	11.148.417.990	
Σύνολο (V)	11.148.417.990	
B. Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (VI)=(IV)-(V)	-7.439.417.990	
Γ. Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές & επενδυτικές δραστηριότητες (A+B)*	-11.610.000.000	
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :	
	Αύξηση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	40.739.000.000
	Σύνολο (VII)	40.739.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :	
Μείωση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	29.129.000.000	
Σύνολο (VIII)	29.129.000.000	
Δ. Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (IX)=(VII)-(VIII)	11.610.000.000	

* Το αποτέλεσμα της καθαρής ταμειακής ροής από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες του ΚΠ 2009 διαφέρει από το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης που παρουσιάζεται στο σχετικό πίνακα της εισηγητικής έκθεσης κατά το ποσό που αφορά: α) δαπάνες που αντிகρίζονται με ισόποσα έσοδα, β) δαπάνες για βραχυπρόθεσμους τίτλους δημοσίου και ειδικές εκδόσεις ομολόγων, γ) δαπάνες για εξοπλιστικά προγράμματα του ΥΕΘΑ και δ) δαπάνες για χρεολύσια του ΟΣΚ

Πίνακας 4.5 Κρατικός Προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά φορέα				
			(ποσά σε ευρώ)	
	ΤΠ	ΠΑΕ	ΣΥΝΟΛΟ	
Λειτουργικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Άμεσοι Φόροι	22.192.000.000		22.192.000.000
	Έμμεσοι Φόροι	31.097.000.000		31.097.000.000
	Απολήψεις από Ε.Ε.	405.000.000		405.000.000
	Εσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	4.141.000.000		4.141.000.000
	Διάφορα Έσοδα & Έκτακτα	3.113.000.000		3.113.000.000
	Έσοδα Κεφαλαίων	2.770.000.000		2.770.000.000
	Σύνολο (I)	63.718.000.000		63.718.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
	Προεδρία της Δημοκρατίας	5.647.000		5.647.000
	Βουλή των Ελλήνων	216.665.000		216.665.000
	Υπουργείο Εσωτερικών	6.750.942.800		6.750.942.800
	Υπουργείο Εξωτερικών	484.342.000		484.342.000
	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	4.278.550.000		4.278.550.000
	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	5.736.426.500		5.736.426.500
	Υπουργείο Δικαιοσύνης	886.310.000		886.310.000
	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	7.147.485.500		7.147.485.500
	Υπουργείο Πολιτισμού	617.831.000		617.831.000
	Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών	25.073.603.300		25.073.603.300
	Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης	21.698.800		21.698.800
	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.361.207.000		1.361.207.000
Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων	170.893.000		170.893.000	
Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	11.395.967.000		11.395.967.000	
Υπουργείο Ανάπτυξης	274.208.000		274.208.000	
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών	494.534.000		494.534.000	
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	1.644.437.000		1.644.437.000	
Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης	69.955.000		69.955.000	
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	111.481.000		111.481.000	
Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων	59.851.810		59.851.810	
Περιφέρειες	1.086.546.300		1.086.546.300	
Σύνολο (II)	67.888.582.010		67.888.582.010	
A. Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (III)=(I)-(II)	-4.170.582.010		-4.170.582.010	
Επενδυτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Απολήψεις από Ε.Ε.		3.500.000.000	3.500.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη		96.000.000	96.000.000
	Εσοδα από πώληση παγίων	9.000.000		9.000.000
	Διάφορα έσοδα		104.000.000	104.000.000
	Σύνολο (IV)	9.000.000	3.700.000.000	3.709.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
	Προεδρία της Δημοκρατίας	153.000		153.000
	Βουλή των Ελλήνων	5.475.000	2.000.000	7.475.000
	Υπουργείο Εσωτερικών	15.561.200	1.139.000.000	1.154.561.200
	Υπουργείο Εξωτερικών	5.160.000	65.000.000	70.160.000
	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	2.296.000.000	30.000.000	2.326.000.000
	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	310.500	195.000.000	195.310.500
	Υπουργείο Δικαιοσύνης	1.275.000	46.000.000	47.275.000
	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	1.229.500	806.000.000	807.229.500
	Υπουργείο Πολιτισμού	488.000	285.000.000	285.488.000
	Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών	15.017.700	904.000.000	919.017.700
	Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης	139.200	21.000.000	21.139.200
	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	203.000	475.000.000	475.203.000
	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων	60.000	2.200.000.000	2.200.060.000
	Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	322.000	460.000.000	460.322.000
Υπουργείο Ανάπτυξης	438.000	475.000.000	475.438.000	
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών	1.118.000	270.000.000	271.118.000	
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	2.805.000	61.000.000	63.805.000	
Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης	235.000	90.000.000	90.235.000	
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	599.000	11.000.000	11.599.000	
Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων	256.190		256.190	
Περιφέρειες	1.572.700	1.265.000.000	1.266.572.700	
Σύνολο (V)	2.348.417.990	8.800.000.000	11.148.417.990	
B. Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (VI)=(IV)-(V)	-2.339.417.990	-5.100.000.000	-7.439.417.990	
Γ. Καθαρές ταμειακές ροές λειτουργικών & επενδυτικών δραστηριοτήτων (A+B)	-6.510.000.000	-5.100.000.000	-11.610.000.000	
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Αύξηση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	35.639.000.000	5.100.000.000	40.739.000.000
	Σύνολο (VII)	35.639.000.000	5.100.000.000	40.739.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
Μείωση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	29.129.000.000		29.129.000.000	
Σύνολο (VIII)	29.129.000.000		29.129.000.000	
Δ. Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (IX)=(VII)-(VIII)	6.510.000.000	5.100.000.000	11.610.000.000	

Πίνακας 4.6 Κρατικός Προϋπολογισμός 2009 - Ταμειακές ροές κατά Λειτουργία				
(ποσά σε ευρώ)				
	ΤΠ	ΠΔΕ	ΣΥΝΟΛΟ	
Λειτουργικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Άμεσοι Φόροι	22.192.000.000		22.192.000.000
	Έμμεσοι Φόροι	31.097.000.000		31.097.000.000
	Απολήψεις από Ε.Ε.	405.000.000		405.000.000
	Εσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη	4.141.000.000		4.141.000.000
	Διάφορα Έσοδα & Εκτακτα	3.113.000.000		3.113.000.000
	Έσοδα Κεφαλαίων	2.770.000.000		2.770.000.000
	Σύνολο (I)	63.718.000.000		63.718.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
	Δράσεις του κράτους στο εξωτερικό	3.238.017.500		3.238.017.500
	Ειδικές δράσεις του κράτους στο εσωτερικό	781.385.100		781.385.100
	Τοπική διακυβέρνηση	4.283.111.150		4.283.111.150
	Παιδεία	7.048.285.710		7.048.285.710
	Πολιτισμός, θρησκεία, αθλητισμός	885.860.500		885.860.500
	Άμυνα	3.941.589.000		3.941.589.000
	Δημόσια ασφάλεια και δικαιοσύνη	3.545.061.600		3.545.061.600
	Οικονομικές σχέσεις και ανάπτυξη	13.751.974.400		13.751.974.400
	Αγροτική ανάπτυξη	1.463.016.600		1.463.016.600
	Περιβάλλον και οικισμός	75.668.000		75.668.000
	Υποδομές και μεταφορές	681.629.850		681.629.850
	Υγεία και κοινωνική πολιτική	28.192.982.600		28.192.982.600
Σύνολο (II)	67.888.582.010		67.888.582.010	
A. Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (III)=(I)-(II)	-4.170.582.010		-4.170.582.010	
Επενδυτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Απολήψεις από Ε.Ε.		3.500.000.000	3.500.000.000
	Έσοδα από προηγούμενα οικονομικά έτη		96.000.000	96.000.000
	Εσοδα από πώληση παγίων	9.000.000		9.000.000
	Διάφορα έσοδα		104.000.000	104.000.000
	Σύνολο (IV)	9.000.000	3.700.000.000	3.709.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
	Δράσεις του κράτους στο εξωτερικό	35.242.000	65.000.000	100.242.000
	Ειδικές δράσεις του κράτους στο εσωτερικό	8.478.400	184.000.000	192.478.400
	Τοπική διακυβέρνηση	1.120.950	2.453.000.000	2.454.120.950
	Παιδεία	1.412.090	1.205.000.000	1.206.412.090
	Πολιτισμός, θρησκεία, αθλητισμός	505.000	253.000.000	253.505.000
	Άμυνα	2.274.777.000	25.000.000	2.299.777.000
	Δημόσια ασφάλεια και δικαιοσύνη	17.862.300	116.000.000	133.862.300
	Οικονομικές σχέσεις και ανάπτυξη	6.238.800	1.311.000.000	1.317.238.800
	Αγροτική ανάπτυξη	722.700	610.000.000	610.722.700
	Περιβάλλον και οικισμός	89.000	503.000.000	503.089.000
	Υποδομές και μεταφορές	1.298.950	1.880.000.000	1.881.298.950
	Υγεία και κοινωνική πολιτική	670.800	195.000.000	195.670.800
	Σύνολο (V)	2.348.417.990	8.800.000.000	11.148.417.990
	B. Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (VI)=(IV)-(V)	-2.339.417.990	-5.100.000.000	-7.439.417.990
Γ. Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές & επενδυτικές δραστηριότητες (A+B)	-6.510.000.000	-5.100.000.000	-11.610.000.000	
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	Εισροές (έσοδα ταμειακής βάσης) :			
	Αύξηση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	35.639.000.000	5.100.000.000	40.739.000.000
	Σύνολο (VII)	35.639.000.000	5.100.000.000	40.739.000.000
	Εκροές (έξοδα ταμειακής βάσης) :			
	Μείωση Μακροπρόθεσμου Δανεισμού (Ομόλογα - δάνεια και παρεμφερή εργαλεία)	29.129.000.000		29.129.000.000
Σύνολο (VIII)	29.129.000.000		29.129.000.000	
Δ. Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (IX)=(VII)-(VIII)	6.510.000.000	5.100.000.000	11.610.000.000	

Πίνακας 4.7 Προβλεπόμενη χρηματοδότηση επενδυτικών δαπάνων Κρατικός Προϋπολογισμός 2009	
<i>(ποσά σε ευρώ)</i>	
1. Χρηματοδότηση από πόρους του Τακτικού Προϋπολογισμού για :	2.348.417.990
Εδαφικές εκτάσεις	10.100.000
Κτίρια - εγκ/σεις κτιρίων - τεχνικά έργα	26.941.000
Μεταφορικά μέσα	7.843.900
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	74.022.090
Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	11.000
Ακίνητοποιήσεις παγίων στοιχείων υπό εκτέλεση	29.500.000
Ακίνητοποιήσεις παγίων στοιχείων υπο εκτέλεση (για κατανομή)	2.200.000.000
2. Χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους του ΠΔΕ για :	3.650.000.000
Εδαφικές εκτάσεις	14.000.000
Κτίρια - εγκ/σεις κτιρίων - τεχνικά έργα	604.050.000
Μεταφορικά μέσα	1.050.000
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	23.600.000
Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	350.000.000
Λειτουργικές δαπάνες επενδύσεων	721.100.000
Επιχορηγήσεις νπδδ για επενδύσεις	1.926.200.000
Αποθεματικό δημοσίων επενδύσεων	10.000.000
3. Χρηματοδότηση από συγχρηματοδοτούμενους πόρους του ΠΔΕ για:	5.150.000.000
Εδαφικές εκτάσεις	350.000.000
Κτίρια - εγκ/σεις κτιρίων - τεχνικά έργα	804.100.000
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	95.500.000
Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	600.000.000
Λειτουργικές δαπάνες επενδύσεων	1.637.100.000
Επιχορηγήσεις νπδδ για επενδύσεις	1.653.300.000
Αποθεματικό δημοσίων επενδύσεων	10.000.000
ΣΥΝΟΛΟ (1+2+3)	11.148.417.990